

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø

Medlemmer i Villreinnemnda
for Snøhetta og Knutshø villreinområder

29.04.2019

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/5496

Protokoll fra møtet i Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder 26.4.2019

Organ:	Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
Tid:	26 april 2019, kl. 10 - 13.30
Møteform:	Møte på Skifer Hotell, Oppdal
Følgende faste medlemmer deltok:	Marit Rolstad (Lesja), Johan Ragnar Eggen (Alvdal), Odd Leif Angård (Dovre), Olav Søderberg (Sunndal), Jon Tore Dalsegg (Tynset), Karianne Rindli (Neset), Kari Toftaker (Oppdal)
Følgende faste medlemmer har meldt forfall:	Øyvind Bakken-Berg (Folldal), Siv Remetun Lånke (Rennebu), Janne Søvik (Rauma).
Følgende varamedlemmer deltok:	Reidar Brude (Rauma)
Protokollen er godkjent av:	Marit Rolstad (leder)
Saksbehandler:	Fylkesmannen i Trøndelag, Bjørn Rangbru

Saksliste

Saksnr.	Tema
7-2019	Godkjenning av innkalling og saksliste
8-2019	Referat- og orienteringssaker
9-2019	Årsmelding 2018
10-2019	Budsjett 2019
11-2019	Søknad om godkjenning av valdendring i Snøhetta villreinområde
12-2019	Behandling av søknad om godkjenning av bestandsplan for Snøhetta villreinområde

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
c/o Fylkesmannen i Trøndelag
Postboks 2600, 7734 Steinkjer
E-post: fmlpost@fylkesmannen.no

Leder: Marit Rolstad, mobil tlf. 95 20 58 40, e-post: a-rolst@online.no
Sekretær: Fylkesmannen i Trøndelag, Bjørn Rangbru, tlf 73 19 92 03, e-post fmlbra@fylkesmannen.no

13-2019	Søknad om kvotestørrelse og kvotesammensetning for jakta 2018 i Snøhetta villreinområde
14-2019	Søknad om kvotestørrelse og kvotesammensetning for jakta 2018 i Knutshø villreinområde
15-2019	Søknader om tiltaksmidler til villreintiltak 2019
16-2019	Høring - tilbygg på Grøvudalshytta i Åmotan-Grøvudalen, Sunndal kommune
17-2019	Tilrettelegging for friluftsliv - informasjon om regelverk
18-2019	Varsel om igangsetting av reguleringsplanarbeid - Eikesdal alpinanlegg
19-2019	Revisjon av vilkår for regulering av Savalen, Fundinmagasinet mv. og for delvis overføring av Glomma til Rendalen, Hedmark
20-2019	Høring på oppføring av tilbygg til hytte og nytt anneks, samt dispensasjon fra kommuneplan, Tynset kommune
	Eventuelt

7-2019 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes

8-2019 Referat- og orienteringsaker

Satser for godtgjørelse og tapt arbeidsinntekt i 2019

Administrative bestemmelser- endringer av satser	PM 2014-20	PM-2015-9	PM-2016-18	PM-2017-14	PM-2018-29
	2015	2016	2017	2018	2019
Møtegodtgjørelse:					
(inntil 6 timer pr. dag)					
Leder pr.time	kr 552,00	kr 567,00	kr 581,00	kr 595,00	kr 612,00
Øvrige medlemmer pr.time	kr 418,00	kr 429,00	kr 439,00	kr 450,00	kr 463,00
Møteforberedelse (for alle)	kr 418,00	kr 429,00	kr 439,00	kr 450,00	kr 463,00
Tapt arbeidsinntekt :					
Dokumentert tapt arbeidsinntekt, inntil :	kr 1 836,00	kr 1 886,00	kr 1 931,00	kr 1 977,00	kr 2 032,00
Ikke dokumentert, men som kan sannsynliggjøres, kan dekkes inntil: (selvstendig næringsdrivende org.nr.bør oppgis)	kr 738,00	kr 758,00	kr 776,00	kr 795,00	kr 817,00

Villreinerådets landsmøte og fagdag 6. og 7. juni på Dombås

Fagdagen er åpen for alle, mens nemnder og utvalg inviteres til Villreinerådets landsmøte. Landsmøtet er før lunsj 6. juni. Fagdagen starter etter lunsj den 6. og programslutt blir til

lunsj den 7. juni. Hovedtema blir ramme for vindkraft, CWD (skrantesykebekjempelse) og fangstkultur knyttet til villrein. For detaljer henvises til villreinsentrene sin nettside: <http://www.villrein.no/aktuelt/villreirdets-fagdager-2019>

Dagsturhytte i Lesja, Tussheim

Formannskapet i Lesja kommune vedtok i møte 27.03.2019 å gi dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til å etablere dagsturhytte Tussheim.

Årboka Villreinen 2019

I februar 2019 ble det oversendt en liten artikkel til årboka Villreinen om det årlige dialogmøtet mellom villreinnemnda og utvalgene i Snøhetta og Knutshø. Årboka 2019 skal etter planen være ferdig i månedsskiftet mai-juni og vil bli sendt ut til medlemmene.

Villreinalliansen uttaler at Olje- og energidepartementet må ta ansvar for å ivareta villreininteressene

Norges Jeger- og Fiskerforbund, Den norske Turistforening, Norges Naturvernforbund, WWF, Natur & Ungdom, Villreinerådet i Norge, Norges Fjellstyresamband, Statskog SF, NHO Reiseliv og Norsk Friluftsliv har gått sammen i en bred allianse for villreinen. I et brev til Olje- og energidepartementet påpeker de det ansvaret de har for å ivareta villreininteressene i tilknytning til vilkårsrevisjoner i regulerte vassdrag. Organisasjonen forventer at det gis pålegg om tiltak for å rette opp i negative effekter på villreinstammer som kommer som et resultat av reguleringer. Les mer her;

https://www.njff.no/nyheter/Sider/Sammen-for-villreinen.aspx?fbclid=IwAR0ptqiR4MHSX0F1LfTu6p9QKYBYjj2hfipONiWKF7DPYPewX49Y-FMt_0

Villreinalliansen uttaler seg om revisjonsvilkår i Aurareguleringen

Norges Jeger- og Fiskerforbund, Den norske Turistforening, Norges Naturvernforbund, WWF, Natur & Ungdom, Villreinerådet i Norge, Norges Fjellstyresamband, Statskog SF, og Norsk Friluftsliv har dannet en allianse som jobber for å ivareta villreinenes interesser. Alliansen har avgitt en uttalelse om revisjonsvilkår i Aurareguleringen. De mener blant annet at det må gis et pålegg om at regulanten må bidra til at det framskaffes et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne iverksette tiltak for å bedre forholdene for villreinen. At eventuelle effekter av et tiltak er avhengig av at også andre tiltak iverksettes, kan ikke være et argument for ikke å ta et slikt initiativ. Brevet fra Villreinalliansen til Olje- og energidepartementet kan leses her;

<https://www.njff.no/Documents/Aurareguleringene%20og%20villrein,%2025.03.2019,%200ED.pdf>

Arbeid for å bekjempe skrantesjuka på villrein fortsetter i 2019

Bekjempelsen av skrantesjuka (CWD) er ikke over, selv om den smittede villreinbestanden i Nordfjella sone 1 er borte. Fortsatt kan det finnes dyr som er smittet av den dødelige prionsykdommen i bestandene rundt sone 1, og derfor kan heller ikke resten av Norges bestander av hjortedyr friskmeldes. Å få avklart smittestatus er spesielt viktig for bestander med direkte kontakt med Nordfjella sone 1. Det samme gjelder for villreinområder som er aktuelle som kilde når villrein skal tilbakeføres til sone 1 etter brakkleggingen av området, for eksempel Hardangervidda. Perioden for brakklegging startet våren 2018 og vil vare i minst fem år. Les mer; <https://www.hjortevilt.no/jakt-viktig-for-friskmelding-av-villrein/>

Som i 2018 skal det tas prøver av villrein felt under jakt i 2019. Det skal tas prøver fra felle villrein (1 år og eldre) i alle villreinområder. Denne informasjonen er sendt ut fra Norsk institutt for naturforskning og formidlet til villreinutvalgene i Snøhetta og Knutshø.

Minimumstelling i Knutshø villreinområde

Den 14. mars 2019 gjennomførte villreinutvalget i Knutshø minimumstelling av villreinstammen. Minimumstelling er en kontroll på beregnet vinterstamme ut fra forrige telling, tilvekst og avgang. Tellingene foregår ved å fly over området på gode snø- og lysforhold og fotografere flokkene som blir funnet. Dyrene blir deretter talt opp på bildene. Det er også personer som deltar i arbeidet på bakken. Det ble funnet totalt 1338 dyr i 6 flokker. Dette samsvarer godt med beregnet antall som var 1365 dyr. Kilde Kvikne Utmarksråd. Målet i bestandsplanen er 1500.

Minimumstelling i Snøhetta villreinområde

Den 14.3.2019 ble det gjennomført minimumstelling i Snøhetta øst og vest. Tellingene foregår ved å fly over området på gode snø- og lysforhold og fotografere flokkene som blir funnet. Dyrene blir deretter talt opp på bildene. Det var gode snøforhold i både øst og vest. I vest ble det funnet 754 dyr og i øst ble det funnet 1994 dyr. Tellingene ble vurdert som vellykket både i øst og vest. Kilde Snøhetta villreinutvalg. Målet i bestandsplanen for 2014-2018 er ca 800 dyr i vest og ca 2200 dyr i øst.

Møte mellom reiselivsbedrifter og forvaltningsorganer

Forvaltningsorganene og Reiselivsbedriftene knyttet til Rondane, Dovre og Dovrefjell-Sunndalsfjella Nasjonalparker gjennomførte et møte på Dombås 18. mars 2019. Formålet med møtet var å skape god dialog mellom reiseliv og forvaltning. Det er et uttalt ønske fra både reiselivet og forvaltningen å ha god dialog. Sekretær deltok på møtet (representerte nemnd og Fylkesmannen i Trøndelag). Villrein var tema, men i hovedsak knyttet til informasjon om fangstanlegg. Det er stor forståelse for at villreinen er sårbar. Et par av hovedsignalene fra næringen er at de ønsker forutsigbare rammer, og like regler for alle.

Villreinforum for Rondane-Sølnkletten vil lære opp politikerne

Villreinforum for Rondane-Sølnkletten har tatt initiativ til å få forvaltning av villrein som tema i politikeropplæringen etter høstens kommune- og fylkestingsvalg. Med på laget er Norsk villreinsenter Nord. Det er et håp om at mer kunnskap vil kunne gi de folkevalgte et bedre grunnlag for gode, lokale avgjørelser, og at man på denne måten forhåpentligvis kan bidra til å dempe konfliktene. Les brevet til kommuner og fylkeskommuner her;

<https://static1.squarespace.com/static/530364efe4b0c37a4004ec79/t/5c9ca295e4966bc830e3afa8/1553769109893/Politikeroppl%C3%A6ring+-+nye+kommunestyre+h%C3%B8sten+2019.pdf>

Bestandene av vill rein går tilbake

Det er blitt 2,6 millioner færre ville rein de siste 20 årene. Undersøkelser av 22 bestander i Nord-Amerika, Grønland, Russland og Norge viser at bestandene i snitt har gått tilbake med over 50 %. Noen bestander er redusert med hele 90 %. Vanskeligere forhold forårsaket av klimaendringer er den viktigste årsaken til tilbakegangene. Utfordringer med tørke, parasitter, fluer etc. har gitt lavere kalveproduksjon og økt voksendødelighet. Les mer her; <https://www.vox.com/science-and-health/2018/12/11/18134411/christmas-reindeer-north-pole-populations-decline-agu-arctic-report-card>

Forslag til vedtak

Referat- og orienteringssaker tas til etterretning

Vedtak

Referat- og orienteringssaker tas til etterretning

9-2019 Årsmelding 2018

Årsmelding for nemndas arbeid i 2018 er vedlagt som Vedlegg til sak 9-2019.

Forslag til vedtak

Årsmeldingen godkjennes. Årsmeldingen distribueres til kommuner, fylkesmenn, fylkeskommuner, fjellstyrer, Villreinsenteret, Miljødirektoratet, villreinutvalg og Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalparkstyre.

Behandling

Vedtak

Årsmeldingen godkjennes. Årsmeldingen distribueres til kommuner, fylkesmenn, fylkeskommuner, fjellstyrer, Villreinsenteret, Miljødirektoratet, villreinutvalg og Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalparkstyre.

10-2019 Budsjett 2019

Fylkesmannen i Trøndelag har i 2019 mottatt 500 000,- til arbeid med og drift av Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder. Det var tilsvarende beløp i 2018. Planlagt budsjett:

Fylkesmannens arbeid med villreinnemnda (dekning av sekretærfunksjon, økonomihåndtering)	200 000
Drift av villreinnemnda (reise- møtegodtgjørelse, arbeidsgiveravgift, møterom mm.)	300 000
Totalt	500 000

Forslag til vedtak

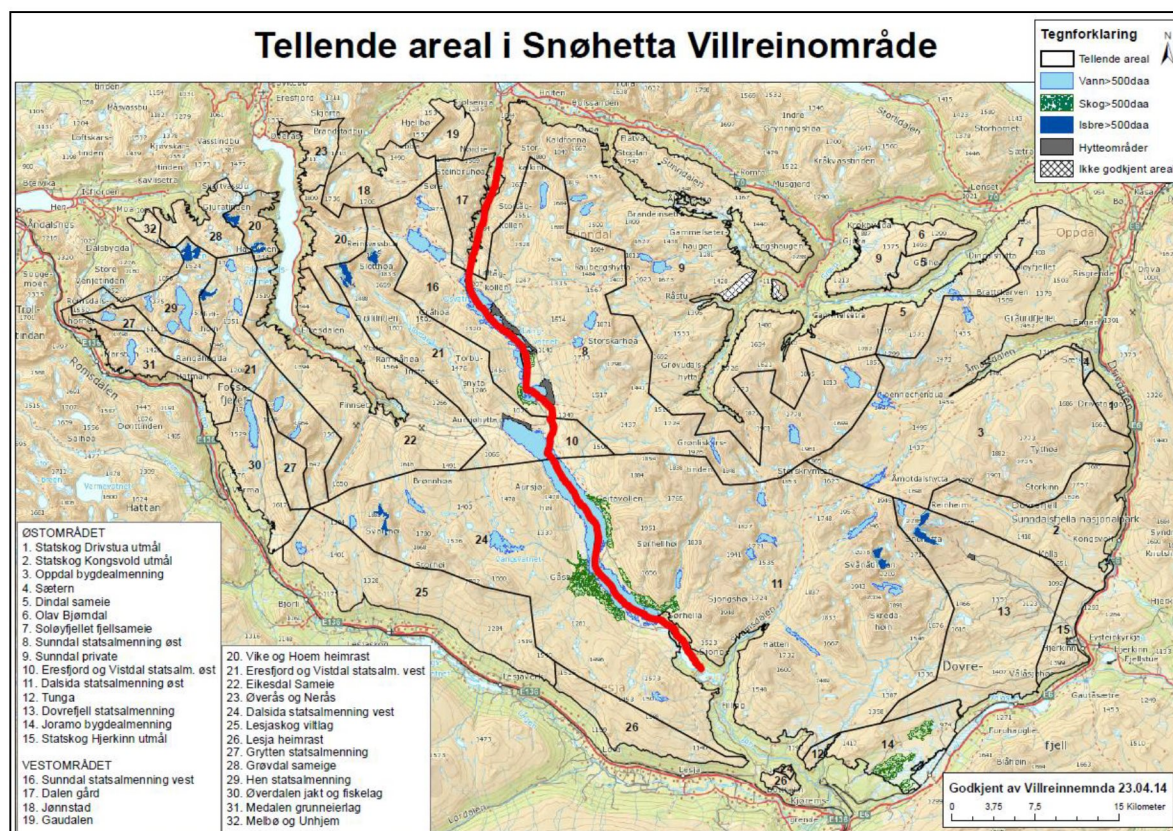
Budsjettet tas til orientering.

Vedtak

Budsjettet tas til orientering.

11-2019 Søknad om godkjenning av valdendring i Snøhetta villreinområde

Snøhetta villreinområde er i dag et vald, men det omtales ofte som to delområder; Snøhetta vest og Snøhetta øst. Snøhetta villreinutvalg søker om endring av valdet. Snøhetta villreinutvalg ønsker å dele det eksisterende valdet i to vald; Snøhetta øst og Snøhetta vest. Valdet Snøhetta øst skal inneholde jaktfelt nr. 1-15. Vald Snøhetta vest skal inneholde jaktfelt nr. 16-32. Jf. oversikt på kart;

Valdet Snøhetta øst vil få et tellende areal på 2 082 886 da og Snøhetta vest vil få et tellende areal på 1 277 127 da. Begge valdene skal ha en felles bestandsplan, jf. § 27.

Begrunnelse

Villreinutvalget begrunner delingen av valdet ved at stammen i Snøhetta over lang tid har blitt forvaltet som to adskilte bestander. De peker på at dyrene i Snøhetta vest og Snøhetta øst er litt ulike i kondisjon og slaktevekter. Og at dette medfører at dyrene i de ulike områdene trenger ulike forvaltningstiltak. Utvalget nevner også at en oppdeling vil gi mer korrekt rapportering i registre. Villreinutvalget informerer om at det ved søknadstidspunkt kun er styret som har tatt stilling til / står bak søknaden og at årsmøtevedtak i Snøhetta villreinutvalg fastsettes 25. april 2019. Fristen for å sende søknad om endring av vald til nemnda er 1. april. Styret har valgt å sende søknaden før årsmøtet har behandlet saken 25. april.

Vurdering

Søknaden skal behandles etter Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 26. Godkjenning og endring av vald. Villreinnemnda skal behandle søknaden om godkjenning av endringer i eksisterende vald for jakt på villrein innen 1. mai. Det tas forbehold om at rettighetshaverne vedtar å dele det eksisterende valdet i to ved årsmøtevedtak 25. april. Dersom valdets grenser, eiendomsforhold eller tellende areal endres, skal valdansvarlig representant melde endringene skriftlig til villreinnemnda innen 1. april for ny godkjenning. Søknaden er mottatt innenfor gjeldende søknadsfrist 1. april. Dersom årsmøtet i Snøhetta villreinutvalg vedtar å dele eksisterende vald i to oppfatter sekretær det slik at rettighetsforhold som har betydning for godkjenningen av valdet er i orden. Det vurderes som unødvendig at det foreligger ny underskrift fra alle jaktrettshavere som er med i det opprinnelige valdet. Begge de nye valdene vurderes som egnet for jakt etter villrein, og den som til enhver tid innehar sekretærfunksjonen til villreinutvalget vil ifølge utvalget fungere som valdansvarlig, jf. § 24.

Generelt er det ønskelig at villrein forvaltes i størst mulige enheter for å ha stammevis forvaltning. Utsiftingen av dyr mellom øst og vest i Snøhettaområdet har på grunn av ulike barrierer vært lav. Resultater fra det gjennomførte gps prosjektet tyder også på at vandringen mellom øst og vest er lav. Og resultater fra diverse kondisjonsparametere indikerer at det er noe ulik utvikling i delstammene. Begrunnelsene fra villreinutvalget er forståelig, og en deling til to vald vil kunne legge til rette for et mer detaljert kunnskapsgrunnlag for delstammene som utvikling i kalveandel, vektutvikling, strukturfordeling i delstammene. Dette vil igjen gi mulighet for å utøve ulike tiltak innenfor delstammene.

En praktisk følge av delingen er at villreinnemnda må tildele fellingstillatelser til to vald i Snøhetta villreinområde, og at villreinutvalget må rapportere jaktresultat separat på to vald til villreinnemnda.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 26, at valdet Snøhetta deles i to; Snøhetta øst og Snøhetta Vest. Valdet Snøhetta øst inneholder jaktfelt nr. 1-15, og valdet Snøhetta vest skal inneholde jaktfelt nr. 16-32, som vist i kartet over.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

Behandling

Vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 26, at valdet Snøhetta deles i to; Snøhetta øst og Snøhetta Vest. Valdet Snøhetta øst inneholder jaktfelt nr. 1-15, og valdet Snøhetta vest skal inneholde jaktfelt nr. 16-32, som vist i kartet over.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

12-2019 Behandling av søknad om godkjenning av bestandsplan for Snøhetta villreinområde

Villreinnemnda har ved tidspunkt for utsendelse av sakspapirer (16.4.2019) ikke mottatt søknad fra Snøhetta villreinutvalg om godkjenning av ny bestandsplan. Snøhetta villreinutvalg skal ha årsmøte og behandle forslag til ny bestandsplan 25. april 2019. Saksfremstilling til behandling av ny bestandsplan vil utarbeides etter at utvalget har hatt årsmøtet og vedtatt ny bestandsplan.

25.04.2019:

Saksopplysninger

Versjonen av bestandsplanen som nemnda har til behandling er ikke helt oppdatert/endelig versjon. Vedtaket som årsmøtet i Snøhetta villreinutvalg gjennomførte 25.04.2019 med en målsetting på 800 dyr i stammestørrelse på Snøhetta vest er ikke oppdatert i versjonen/dokumentet som er til behandling (det står 900 dyr i denne versjonen). Nemnda vil få oppdatert og gjeldende versjon når årsmøtets vedtak er innarbeidet i dokumentet.

Bestandsplan for Snøhetta villreinområde 2019 - 2023 er den sjette bestandsplanen for villreinforvaltningen i Snøhetta. Planen skal være et styringsverktøy for villreinutvalget.

Vurdering

Villreinnemnda har myndighet, etter Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27, til godkjenning av bestandsplan for et vald (villreinområde):

Villreinnemnda kan godkjenne en flerårig, maksimalt femårig, bestandsplan utarbeidet av villreinutvalg/grunneier-sammenslutning. Bestandsplanen skal som hovedregel omfatte hele villreinområdet, og inneholde mål for bestandsstørrelse og -utvikling, årlig avskytingsplan fordelt på alder og kjønn, oversikt over hvilke bestandsdata som skal samles inn og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført.

Hvis det oppstår vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, eller vesentlige uforutsette endringer i bestanden i løpet av planperioden, kan villreinnemnda beslutte at ny bestandsplan skal utarbeides.

Når en bestandsplan er godkjent, kan vald få tildelt sin årlige fellingstillatelse som valgfrie dyr. Bestandsplanen fungerer som en bindende avtale mellom villreinnemnda og rettighetshaverne om avskytingsprofilen.

Kort om noen av planens målsetninger og tiltak:

Målsetning	Tiltak
Øke vinterstammen til 800+-10% dyr på vest. Beholde vinterstammen på 2200 +-10% dyr på øst. Snøhetta øst: 2200 Snøhetta vest: 800	Fortsatt bestandsregistrering gjennom årlig minimumstilling. Årlig antall fellingstillatelser tildeles ut i fra bestandsstørrelse og forventet tilvekst slik at målet om interbestanden holdes.

Planen inneholder samme målsetning som forrige plan på 2200 dyr i Snøhetta øst og 800 dyr i Snøhetta vest. Saksbehandler vurderer målsetning, og tiltak for å nå målsetning, som gode.

Målsetning	Tiltak
<p>Holde en bestand med optimal produksjon og avkastning, sunne og friske dyr, god kjønns- og aldersfordeling.</p> <p>Synliggjøre problemene med nedgang i kalverekruttering og slaktevekter og skaffe best mulig data for å nærme seg et svar på hvorfor denne trenden fortsetter.</p> <p>Følge med på utviklingen av helsetilstanden i bestanden og følge opp mulige sykdomsutbrudd.</p>	<p>Samarbeide med NINA om årlige kalvetellinger, strukturteillinger og kondisjonsundersøkelse.</p> <p>Informere jegere om at det er ønskelig med informasjon om dyr som ser åpenbart syke ut for eventuell prøvetaking.</p> <p>Samarbeide med Veterinærinstituttet og andre aktuelle aktører.</p> <p>Villreinutvalget innretter seg etter de til enhver tid gjeldende pålegg fra øvrige myndigheter angående CWD og vil gjøre sitt beste for å bistå i overvåkings- og oppsynsarbeidet. Det henvises for øvrig til direktoratet og mattilsynets enge nettsider for mer informasjon om CWD.</p>

Saksbehandler vurderer målsetninger knyttet til produksjon, slaktevekter og helsetilstand, og tiltak for å nå disse målsetningene som gode.

Målsetning	Tiltak										
<p>Sammensetningen i vinterstammen bør være (etter jakt, i prosent)</p> <table border="1"> <tr> <td>Kalv</td> <td>Simle</td> <td>Bukk 1</td> <td>Bukk 2</td> <td>Bukk 3+</td> </tr> <tr> <td>18-23</td> <td>40-44</td> <td>7-9</td> <td>7-9</td> <td>17-22</td> </tr> </table>	Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3+	18-23	40-44	7-9	7-9	17-22	<p>Bruke de ulike bestandsregistreringene man har tilgjengelig aktivt ved beregning av årlige kvoter.</p>
Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3+							
18-23	40-44	7-9	7-9	17-22							

Planen inneholder målsetning med intervall på stammesammensetning etter endt jakt. Saksbehandler vurderer målsetning, og tiltak for å nå målsetning som gode.

Målsetning	Tiltak
<p>Oppfordre jegere til å ta ut små kalver</p> <p>Holde andelen innleverte kjever på minst 80 % antall skutte dyr.</p> <p>Forsøke å øke antall veide dyr og korrekt og fullstendig utfylte jaktkort.</p>	<p>Starte en premiering for innleverte, renskrapte kjever med utfylt kjevelapp med nøyaktig slaktevekt på kalv.</p>

Saksbehandler vurderer målsetning om å oppfordre jegere til å ta ut små kalver, og å få økt antall veide dyr som positivt.

Forslaget til bestandsplan har vært på høring i løpet av planprosessen, og medvirkning er dermed sikret. I følge hjorteviltforskriften § 27 skal bestandsplanen som hovedregel omfatte hele villreinområdet, og inneholde mål for bestandsstørrelse og -utvikling, årlig avskytingsplan fordelt på alder og kjønn, oversikt over hvilke bestandsdata som skal samles inn og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført. Bestandsplanen som nemnda skal behandle inneholder forventningene. Bestandsplanen framstår som et godt gjennomarbeidet og oversiktlig dokument som vil bli et viktig styringsverktøy for villreinutvalget i forvaltningen av Snøhettareinen i kommende 5-årsperiode.

For ytterligere informasjon henvises til vedlegg til sak 12-2019.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 27, Bestandsplan for Snøhetta villreinområde 2019 - 2023.

Bestandsplanen fremstår som et godt og oversiktlig dokument som vil bli et viktig styringsverktøy for villreinutvalget i kommende 5-årsperiode.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

Behandling

Vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 27, Bestandsplan for Snøhetta villreinområde 2019 - 2023.

Bestandsplanen fremstår som et godt og oversiktlig dokument som vil bli et viktig styringsverktøy for villreinutvalget i kommende 5-årsperiode.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

13-2019 Søknad om kvotestørrelse og kvotesammensetning for jakta 2019 i Snøhetta villreinområde

Villreinnemnda har ved tidspunkt for utsendelse av sakspapirer (16.4.2019) ikke mottatt søknad fra Snøhetta villreinutvalg om kvotefastsettelse. Snøhetta villreinutvalg skal ha årsmøte og vedta kvoteforslag 25. april 2019. Saksfremstilling til kvotestørrelse og kvotesammensetning vil utarbeides etter at utvalget har hatt årsmøtet og vedtatt kvoteforslag.

25.04.2019:

Følgende forslag er mottatt fra sekretæren i Snøhetta villreinutvalg:

Snøhetta øst:

Kvotestørrelse 1000 fellingsstillatelser med fordeling på 10% fritt dyr, 25% kløftbukk, 32,5 % simle/ungdyr og 32,5% kalv.

Snøhetta vest:

Kvotestørrelse på 400 fellingsstillatelser med fordeling på 15% fritt dyr, 20% kløftbukk, 32,5 % simle/ungdyr og 32,5% kalv.

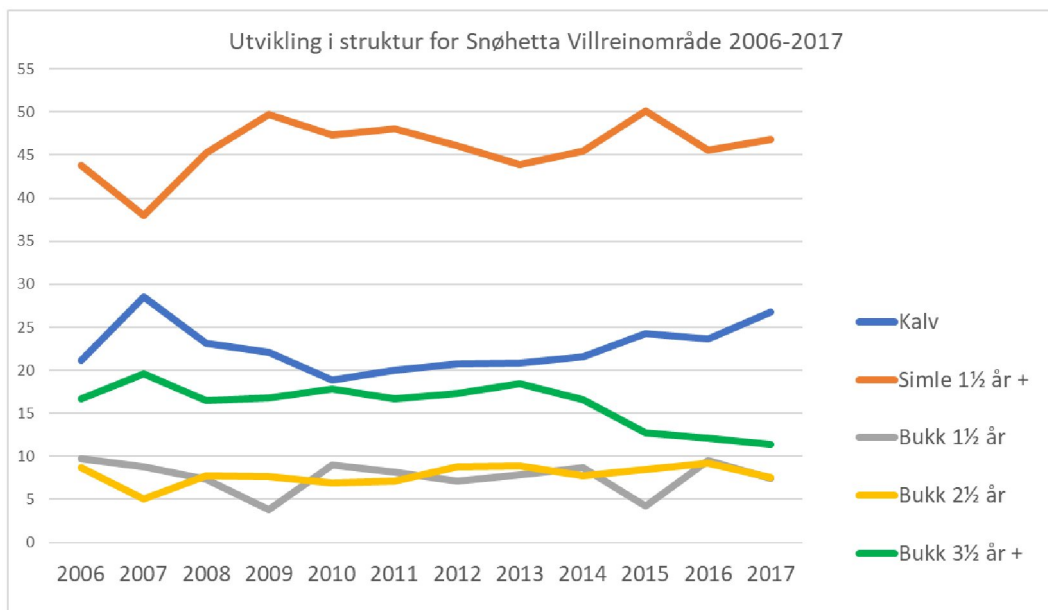
Årsmøtet i Snøhetta villreinutvalg vedtok kvoteforslaget 25.04.2019.

Vurdering

I 2018 var det en kvote på 950 fellingsstillatelser i Snøhetta øst. Årets minimumstelling viste minst 1994 dyr. Den estimerte vinterbestanden i Snøhetta øst for 2019 er på 2158 dyr. Utvalget beregner (saksfremlegg til årsmøtet) at en kvote på 1000 dyr, et fellingsuttak på 47,7 %, og en naturlig avgang på 4 %, vil vinteren 2020 gi en bestand på 2149 dyr. I bestandsplanen er det et mål å ha en stammestørrelse på 2200 dyr +/- 10 %.

I 2018 var det en kvote på 400 fellingsstillatelser i Snøhetta vest. Årets minimumstelling viste minst 754 dyr. Den estimerte vinterbestanden i Snøhetta vest for 2019 er på 849 dyr. Utvalget beregner (saksfremlegg til årsmøtet) at en kvote på 400 dyr, et fellingsuttak på 47,7 %, og en naturlig avgang på 4 %, vil vinteren 2020 gi en bestand på 870 dyr. I bestandsplanen er det et mål å ha en stammestørrelse på 800 dyr +/- 10 %.

Det ble ikke gjennomført strukturtelling av stammen i Snøhetta øst i 2018. Og andelen registrerte dyr i Snøhetta vest var svært lav. Resultater fra tidligere år viser imidlertid at andelen eldre bukk i Snøhetta er noe lav, og har vært synkende i flere år. Utvalget mener at den ønskede fordelingen av fellingsstillatelser i både øst og vest vil øke andelen eldre bukk i bestanden.

Kilde Hjorteviltregisteret

De foreslåtte kvotene og profilene på fellingstillatelsene for både Snøhetta øst og Snøhetta vest vurderes å bidra til å oppfylle målene om stammestørrelse og struktur i bestandsplanen.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2019 på 1000 fellingstillatelser i Snøhetta øst. Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta øst er 10 % fritt dyr, 25 % kluftebukker, 32,5 % simle/ungdyr, og 32,5 % kalv.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2019 på 400 fellingstillatelser i Snøhetta vest. Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta vest er 15 % fritt dyr, 20 % kluftebukker, 32,5 % simle/ungdyr, og 32,5 % kalv.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29.

Behandling

Vedtaket

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2019 på 1000 fellingstillatelser i Snøhetta øst. Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta øst er 10 % fritt dyr, 25 % kluftebukker, 32,5 % simle/ungdyr, og 32,5 % kalv.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2019 på 400 fellingstillatelser i Snøhetta vest.

Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta vest er 15 % fritt dyr, 20 % kluftbukk, 32,5 % simle/ungdyr, og 32,5 % kalv.

Vedtakene kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29.

14-2019 Søknad om kvotestørrelse og kvotesammensetning for jakta 2019 i Knutshø villreinområde

Knutshø villreinområde søker om en villreinkvote i 2019 på 400 dyr + 10 frie dyr til hvert av jaktfeltene Fåset og Naustervorda, totalt 420 dyr. Kvotefordelingen er ut fra bestandsplanen bestemt til 45% kalv, 30% simle/ungdyr, 25 % fritt dyr (+10 frie dyr til hvert av jaktfeltene Fåset og Naustervorda).

Saksopplysninger

Utregning av kvotene baseres på forventet produksjon ut fra beregnet stammestørrelse, forventet tilvekst ut fra gjennomsnittlig tilvekst de foregående år, og avgang av dyr. Punkt 8.3 i bestandsplanen viser hvordan beregningene gjennomføres. Utvalget har beregnet bestanden til 1365 vinterdyr. Resultatene fra minimumstillingen som ble gjennomført vinteren 2019 viste 1338 vinterdyr. Det ble vurdert som en god telling. Minimumstillingen er en kontroll på beregnet stammestørrelse. Det er godt samsvar mellom beregnet og telt antall dyr. Det ble funnet 1312 dyr i vinterstammen i 2018.

Bestandsplanen for Knutshø villreinområde 2018-2022 ble vedtatt på utvalgets årsmøte i 2018. Her er det satt et bestandsmål på 1500 vinterdyr. Utvalget går ut fra at bestanden nå er litt under målsetningen og legger opp til en forsiktig oppbygging mot målet på 1500 vinterdyr. Bestandsplanen kan leses her; https://www.kvikneutmarksrad.no/wp-content/uploads/2019/01/Bestandsplan_Knutsh%C3%B8-2018-2022.pdf

Den omsøkte kvotefordelingen på 45% kalv, 30% simle/ungdyr, og 25 % fritt dyr, er innenfor rammen i bestandsplanen, jf. punkt 8.3 i planen. Detaljert stammeregnskap finnes i bestandsplanens punkt 9.6 vedlegg 7.

Villreinnemnda vedtar årlig fellingskvote for hvert villreinområde innen 1. mai (Jf. Hjorteviltforskriften § 28). Hvis godkjent bestandsplan foreligger, skal villreinnemnda legge denne til grunn for sitt årlige vedtak om fellingskvote. For vald med godkjent bestandsplan, tildeles fellingstillatelsene som frie dyr. Bestandsplanen og den skriftlige tilslutningen fungerer som en bindende avtale mellom villreinnemnda og rettighetshaverne om avskytingsprofilen. Selv om det foreligger godkjenning av en flerårig bestandsplan, skal villreinnemnda likevel vedta fellingskvote årlig, Jf. Hjorteviltforskriftens § 29 Fellingstillatelse for villrein. Tildeling av fellingstillatelse er et enkelt vedtak som kan påklages innen tre uker fra mottagelse. Den omsøkte kvoten på 420 fellingstillatelser er den samme som i 2018.

Vurdering

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for et jaktuttak til stede. Den omsøkte kvoten (fellingstillatelser) er relativt lav, og vil bidra til en svak oppbygging av bestanden mot bestandsmålet. Kvotefordelingen er i samsvar med bestandsplanen. Simle/ungdyr fordelingen er relativt lav. Dette vil bidra til en svak oppbygging av bestanden mot bestandsmålet. Saksbehandler vurderer omsøkt kvotestørrelse og fordeling, som god.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, omsøkt kvotestørrelse på Knutshø villreinområde (vald) på

420 fellingstillatelser. 400 av disse med en fordeling på 45 % kalv, 30 % simle/ungdyr, og 25 % fritt dyr. De øvrige 20 dyrene tildeles som frie dyr, med 10 til hvert av jaktfeltene Fåset og Naustervorda.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

Behandling

Vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, omsøkt kvotestørrelse på Knutshø villreinområde (vald) på 420 fellingstillatelser. 400 av disse med en fordeling på 45 % kalv, 30 % simle/ungdyr, og 25 % fritt dyr. De øvrige 20 dyrene tildeles som frie dyr, med 10 til hvert av jaktfeltene Fåset og Naustervorda.

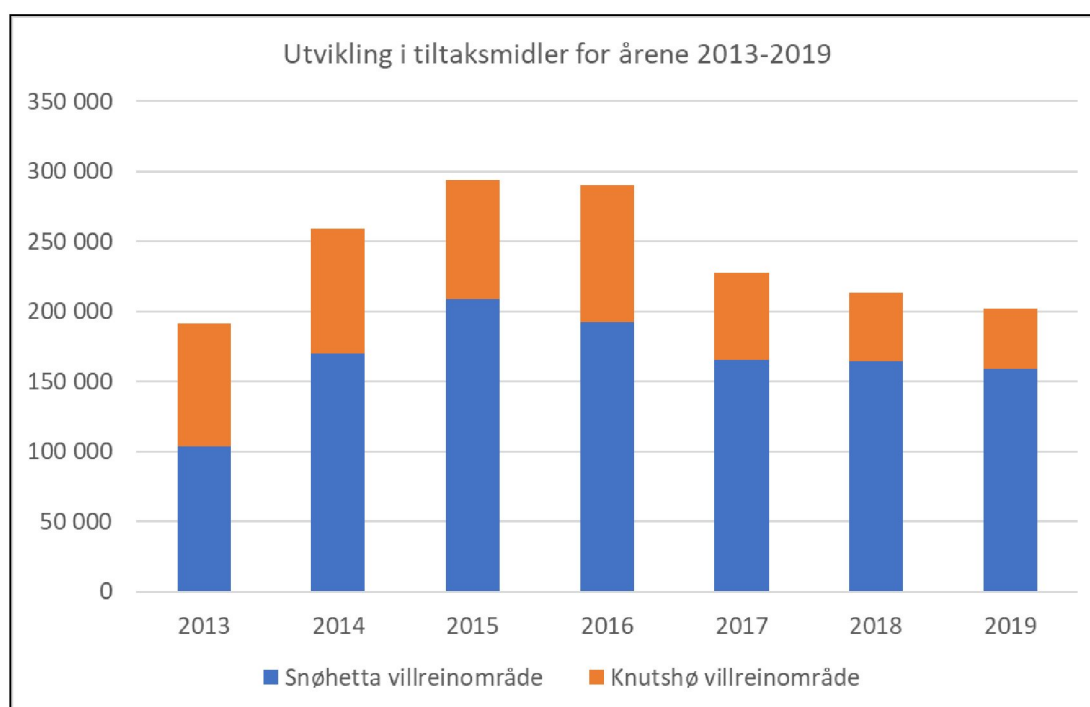
Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

15-2019 Søknader om tiltaksmidler til villreintiltak 2019

Muligheten til å søke tiltaksmidler for 2019 ble kunngjort via e-post 28.3.2019 til fjellstyret, skoler, villreinutvalg osv. slik som det har vært gjort de siste årene. Kunngjøringen ble også lagt ut på www.villrein.no 8. april 2019. Søknadsfristen ble satt til 14. april. Det kom det inn 6 søknader.

Det er for 2019 disponibelt kr 159 376,- for Snøhetta villreinområde og kr 42 510,- for Knutshø villreinområde til villreintiltak i villreinområdene. Totalt kr 201 886,-. Tiltaksmidlene består av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler. Størrelsen på tiltaksmidlene varierer med hvor mange dyr som felles. Det er felt litt færre dyr i begge villreinområdene de siste årene. Som en følge av dette er størrelsen på tiltaksmidlene redusert;

Det er ikke tilstrekkelig med midler til å imøtekomme søknadene fullt ut. Det er søkt på totalt kr 335 000,-. Dette nødvendiggjør prioritering av bruken av midlene. Saksbehandler har vurdert at forvaltning av villreinen er hovedformålet med tiltaksmidlene. I forslag til fordeling av tiltaksmidler er søknader om tiltak som er viktige for forvaltning av villrein i villreinområdene gitt prioritert. Miljødirektoratet har tildelt midlene til Fylkesmannen i Trøndelag. Fylkesmannen er ansvarlig for rapporteringen av bruken. Midlene er ikke overførbare til 2020.

Kort ref. og vurdering av søknadene:

Snøhetta villreinutvalg søker om 160 000

Snøhetta villreinutvalg søker om kr 85 000,- til minimumstelling, 20 000,- til kalvetelling, kr 50 000,- til strukturtelling, kr 5 000,- til vedlikehold av sambandssendere. Totalt kr 160 000,-. Minimumstillingen er gjennomført. For høsten 2019 er det planlagt en større innsats på strukturtelling i Snøhetta, for å kartlegge enda strukturen i stammen enda

bedre. Sambandssendere må kontrolleres årlig. Tiltakene vurderes å være i tråd med hovedformålet med tiltaksmidlene og det innstilles i vedtak et tilskudd på kr. 141 886,-.

Knutshø villreinutvalg søker om 75 000,-

Villreinutvalget søker i henhold til målsetninger og tiltak i ny bestandsplan for Knutshø villreinområde 2018 - 2022, om følgende tilskudd fra tiltaksmidler: minimumstelling kr. 18.000,-, strukturtelling kr. 15.000,-, kalvetelling kr. 5.000,-, informasjonsmaterieil til jegere kr. 5.000,-, utarbeiding av statistikk og rapportering kr. 32.000,-. Totalt kr. 75.000,-. Gjennomføring og resultater av tiltak vil bli dokumentert og oppsummert i utvalgets årlige rapport «Oppsyn og felling». Rapporten er et verktøy og oppslagsverk for utvalgets forvaltning av villreinstammen, og skal over år gi et godt materiale for å vurdere om forvaltningen har nådd de mål som settes i bestandsplanen. Tiltakene vurderes å være i tråd med hovedformålet med tiltaksmidlene og det innstilles i vedtak et tilskudd på kr. 40 000,-.

Aune barneskole søker om 6000,-

Aune barneskole startet høsten 2014 et prosjekt hvor de tar elevgrupper med på fjellet for å drive reinsjakt. Etter jakturen er det teoretisk og praktisk arbeid, med reinens utfordringer, og bruk av «reinsprodukter». Tiltakene vurderes å være å være viktige og ønskelige, og men gis kun middels prioritet ut fra knapt med tiltaksmidler i 2019. Det innstilles i vedtak et tilskudd på kr. 5 000,-.

Dombås skole søker om 17 000

Dombås barneskole har i søknaden ikke satt opp en bestemt søknadssum, men budsjettet er kr 17 000. Skolen har flere prosjekter hvor de styrker elevenes kunnskap om villrein i nåtid og fortid. De besøker Villreinsenteret, og ser på fangstanlegg flere steder i fjellet. Reise med buss er de oppsatte utgiftene i oppsatt budsjett. Tiltakene vurderes å være å være viktige og ønskelige, og men gis kun middels prioritet ut fra knapt med tiltaksmidler i 2019. Det innstilles i vedtak et tilskudd på kr. 5 000,-

Dombås fjellskole søker om 50 000,-

Dombås Fjellskole søker om støtte til leirskoleaktivitet med særlig fokus på villrein. Skolen viser film og bilder, om reinens års-rytme, muligheter og utfordringer. Det fokuseres på kunnskap om gammel fangst-tradisjon, og nåtidens jakt på villrein. Elevene besøker den store rekken fangstgroper som strekker seg fra Hondyrju til Hjerkin. Enkelte år får også skolen tildelt jaktkort på rein. Utgifter til buss, og fornying av utstyr er hovedutgifter i søknaden. Tiltakene vurderes å være å være viktige og ønskelige, og men gis kun middels prioritet ut fra knapt med tiltaksmidler i 2019. Det innstilles i vedtak et tilskudd på kr. 5 000,-.

Tarandus AS søker om 27 000,-

Tarandus AS søker om støtte til å registrere fangstgroper som fortsatt ikke er kartlagt i Dovrefjellanlegget, i barmarkssesongen 2019. For å gjennomføre registreringa og etterarbeidet godt, er det behov for ca 30 000 kr. Registreringer skal deles med offentlige kulturminne-databaser. Tarandus AS vil bruke 3 000 kr av egne midler. Det innstilles i vedtak et tilskudd på kr. 5 000,-.

For ytterligere informasjon henvises til vedlegg til saken.

Forslag til vedtak

Søker	Navn på prosjekt/tiltak	Søknadssum	Forslag til vedtak
Snøhetta villreinutvalg	Tiltak iht driftsplan	160 000	141886
Knutshø villreinutvalg	Tiltak iht bestandsplan	75 000	40 000
Aune barneskole	"Reinsjakt, undervisning- rein i teori og praksis"	6 000	5000
Dombås barneskole	"Undervisning, rein i teori og praksis"	17 000	5000
Dombås Fjellskole	Undervisning om villreinen i Rondane og Dovre.	50 000	5000
Tarandus AS	Registrering av fangstgroper for villrein	27 000	5000
	Total	335 000	201 886

Behandling

Nytt forslag til vedtak fra Reidar Brude:

Søker	Navn på prosjekt/tiltak	Søknadssum	Forslag til vedtak
Snøhetta villreinutvalg	Tiltak iht driftsplan	160 000	144386
Knutshø villreinutvalg	Tiltak iht bestandsplan	75 000	42 500
Aune barneskole	"Reinsjakt, undervisning- rein i teori og praksis"	6 000	5000
Dombås barneskole	"Undervisning, rein i teori og praksis"	17 000	5000
Dombås Fjellskole	Undervisning om villreinen i Rondane og Dovre.	50 000	5000
Tarandus AS	Registrering av fangstgroper for villrein	27 000	0
	Total	335 000	201 886

Vedtak

Forslag fra Reidar Brude vedtatt med 5 mot 3 stemmer:

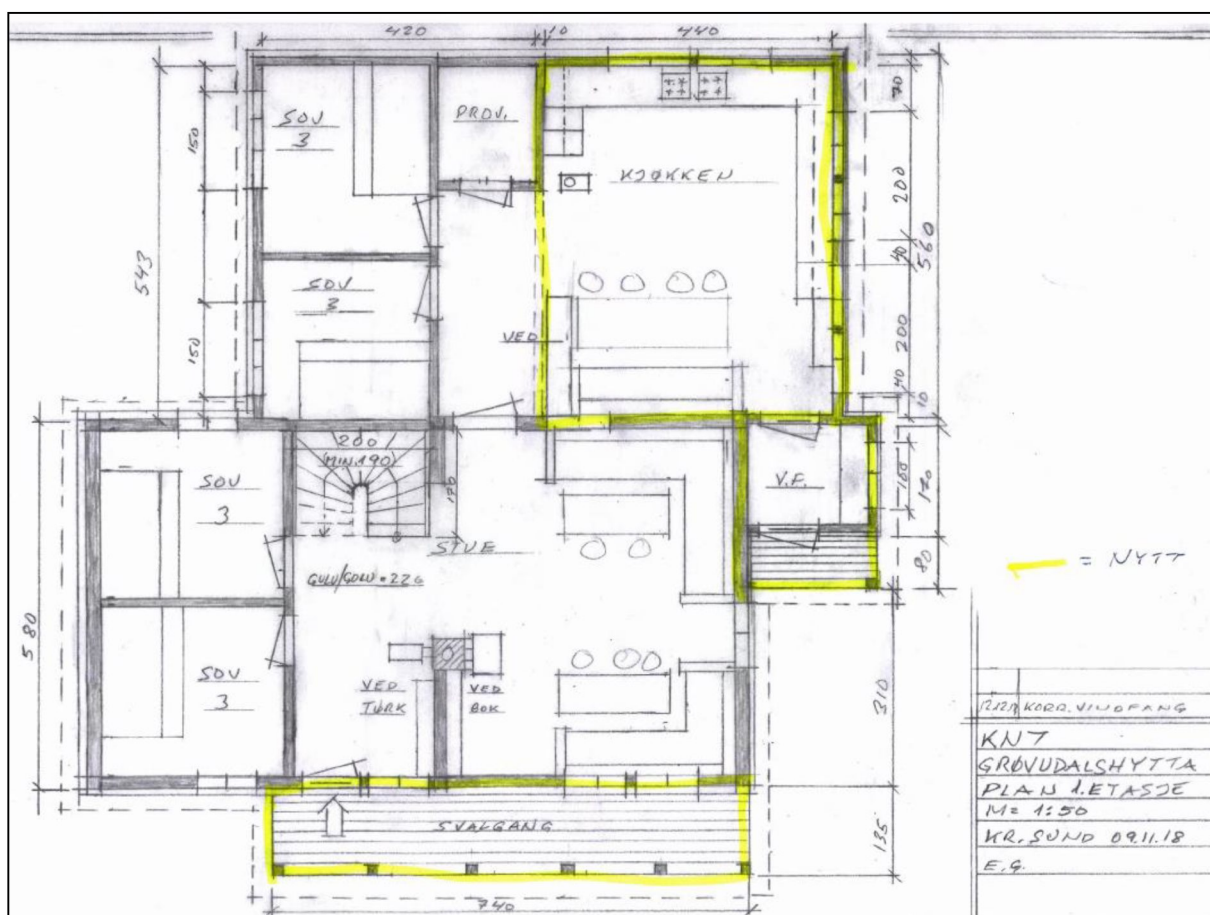
Søker	Navn på prosjekt/tiltak	Søknadssum	Vedtak
Snøhetta villreinutvalg	Tiltak iht driftsplan	160 000	144386
Knutshø villreinutvalg	Tiltak iht bestandsplan	75 000	42 500
Aune barneskole	"Reinsjakt, undervisning- rein i teori og praksis"	6 000	5000
Dombås barneskole	"Undervisning, rein i teori og praksis"	17 000	5000
Dombås Fjellskole	Undervisning om villreinen i Rondane og Dovre.	50 000	5000
Tarandus AS	Registrering av fangstgroper for villrein	27 000	0
	Total	335 000	201 886

16-2019 Høring - tilbygg på Grøvdalshytta i Åmotan-Grøvdalen i Sunndal kommune

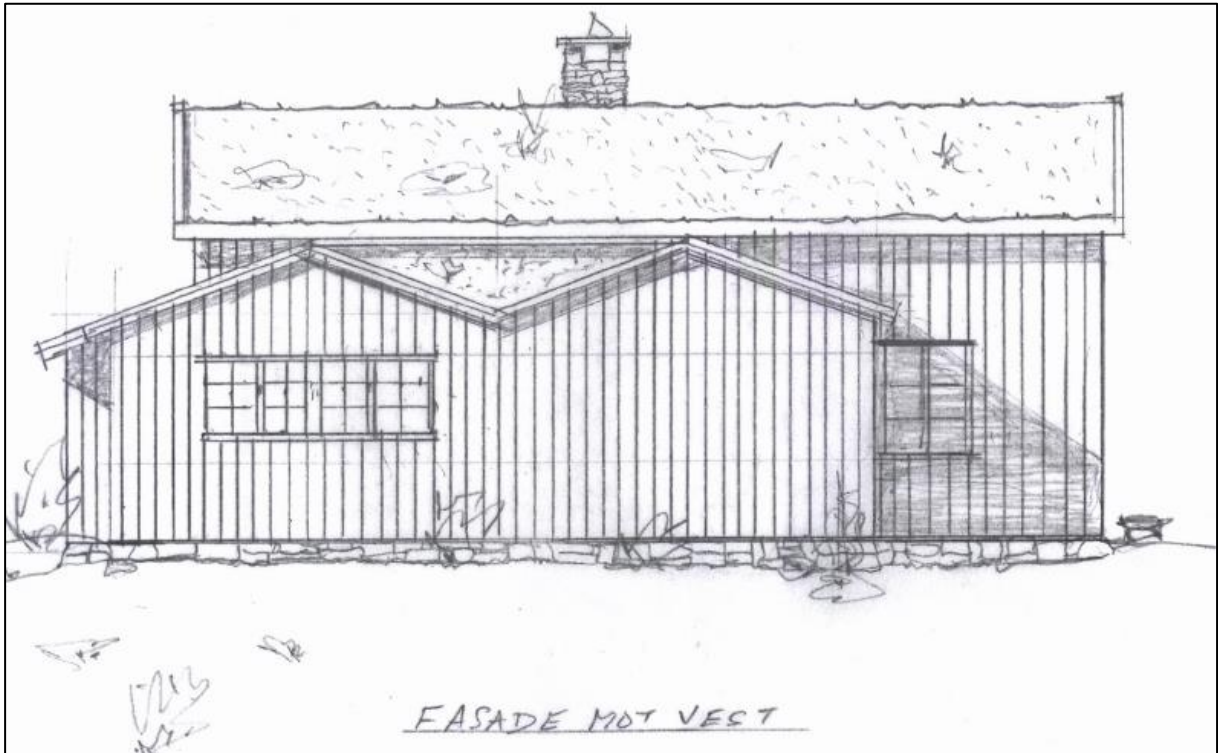
Saksopplysning

Villreinnemnda har den 15.02.2019 mottatt en høring om utvidelse av Grøvdalshytta sendt fra Dovrefjell nasjonalparkstyre. Det er Kristiansund og Nordmøre turistforening som står som søker. Grøvdalshytta ligger i Sunndal kommune. Den 08.03.2019 fikk nemnda informasjon fra nasjonalparkstyret om at søker ikke planlegger å gjennomføre tiltaket sommeren 2019, og at det ikke hastet med å svare på høringen. Saken behandles i nemndsmøte 26.04.2019.

Det søkes om å tillatelse til utvidelse av kjøkken, bygging av svalgang, og skifte av tekking på tak. I følge søker er det særlig kjøkken og ankomstarealet som ikke fungerer godt nok i dag. Kjøkkenet er for trangt og ankomstarealet er uhensiktsmessig plassert. Videre er det eternitt fasettskifer på taket som ønskes skiftet. Det planlegges å legge torv. Det nye arealet (utvidelsen) planlegges brukt til nytt kjøkken. Det gamle kjøkkenet planlegges benyttet til to soverom. Sengeplassene vil utvides fra 33 til 39 sengeplasser. Det er ønskelig å bygge en overbygd svalgang over inngangen, der avkledning kan starte og sko og klær kan henges til tørk.

Tegning av tiltaket i søknaden.

Tegning av tiltaket i søknaden.

Tegning av tiltaket i søknaden.

Området for oppføring av omsøkt tilbygg ligger innenfor Åmotan - Grøvudalen landskapsvernområde. Formålet med landskapsvernområdet er blant annet å ta vare på et viktig leveområde for villrein. Landskapsvernområdet er delvis omkranset av Dovrefjell og Sunndalsfjella nasjonalpark. Hovedverneformålet i nasjonalparken er blant annet å ta vare på et større fjell-økosystem og en viktig del av leveområdet til villreinstammene i Snøhetta og Knutshø. Grøvudalshytta ligger i Snøhetta villreinområde. Området omfattes av regional plan for Dovrefjellområdet og Snøhetta villreinområde er et nasjonalt villreinområde. Området er også en del av en Europeisk villreinregion. Her vurderes tiltakets eventuelle konsekvenser for villrein.

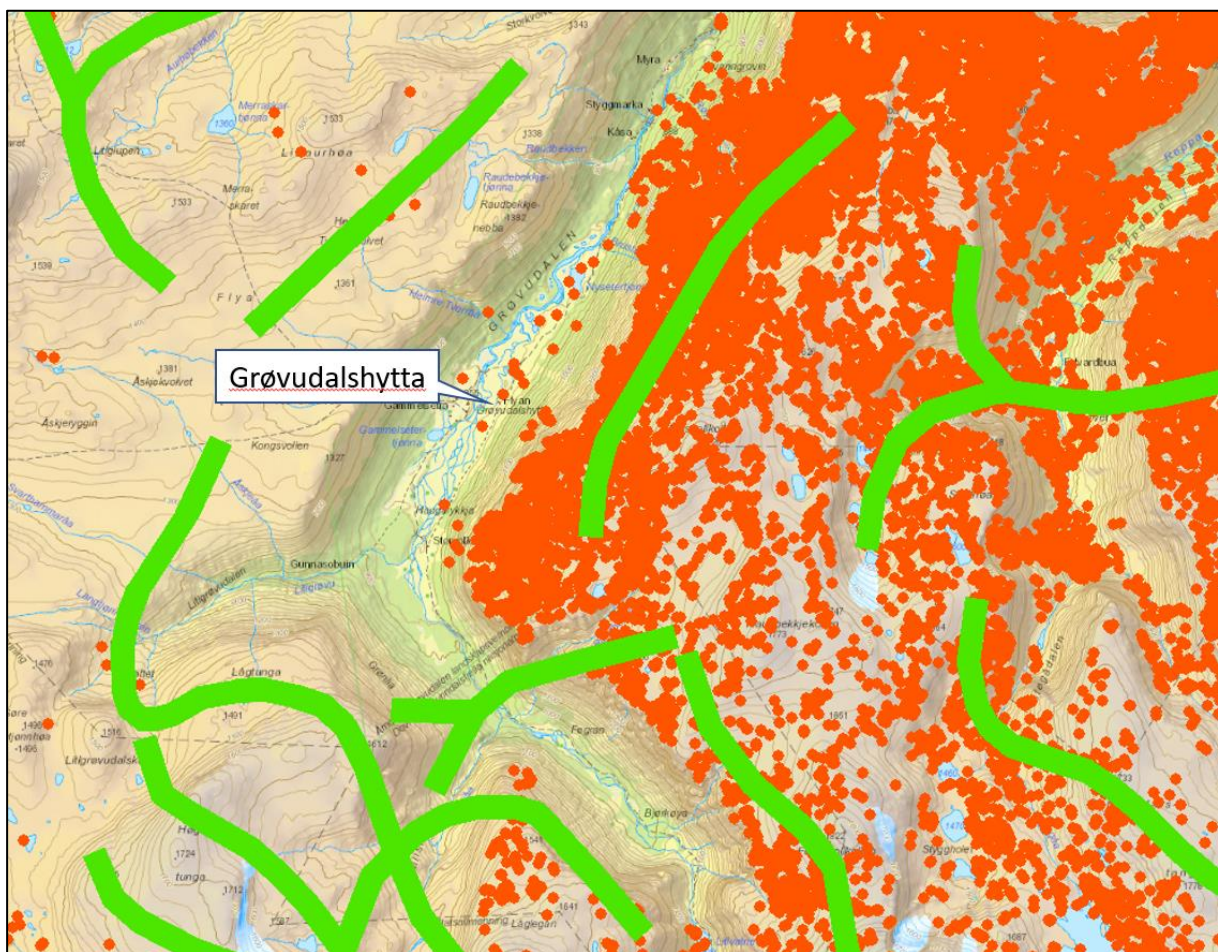
Vurdering

Villrein er oppført som en truet art på den globale rødlisten. Den er ikke rødlistet i Norge, men vedtatt å være en art av særlig stor forvaltningsinteresse. Villreinen i Snøhetta vurderes som svært verdifull, og området omkring hvor det søkes om utbygging vurderes å være et verdifullt område for villreinen i Snøhetta.

I vedtatt regional plan for Dovrefjellområdet står det i retningslinjene for nasjonalt villreinområde:

«Det skal ikkje etablerast nye hytter, turistverksemder eller anna utbygging i NVO, og heller ikkje skal det gjerast større utvidingar av eksisterande hytter, verksemder eller turisthytter.»

Saksbehandler vurderer den omsøkte utbyggingen som en liten til middels stor utvidelse. Antallet faste sengeplasser økes fra 33 til 39 (18 %). Utvidelsen antas derfor å kunne være i tråd med retningslinjer til regional plan. Saksbehandler mener likevel at det må gjøres en villreinfaglig vurdering av tiltakets eventuelle konsekvenser for villrein.

Trekkveier for villrein (grønne streker), posisjonsplott fra «GPS prosjekt» (oransje prikker) og plasseringen av Grøvdalshytta i Grøvdalen. Kilde Norsk institutt for naturforskning og www.naturbase.no

Turisthytta Grøvdalshytta som planlegges utvidet ligger i leveområdet til villreinen i Snøhetta. Norge er Europas eneste levested for den ville fjellreinen. Det er Norges ansvar å sikre fjellreinen og dens leveområder slik at den kan leve videre som funksjonell art og fortsette å spille en viktig rolle i fjelløkosystemet. Ivaretagelse av villrein er av internasjonal betydning.

Reinsdyr merket med GPS-sender har gitt god kunnskap om hvordan villreinens arealbruk i Snøhetta har vært de siste årene. I Grøvdalen og omkringliggende områder viser resultatene at gps merket rein har hatt svært stor bruk av fjellområdene øst for Grøvdalen, og mindre bruk av selve dalbunnen og områdene vest for Grøvdalen. Registrerte trekkveier ligger i hovedsak utenfor dalbunnen, foruten et krysningpunkt langt sør i dalen. Eldre erfaringer tilsier at områdene omkring Grøvdalen har vært mye brukt av reinen, og da spesielt som kalvingsområder (Jordhøy, P., Strand, O., Sørensen, R., Andersen, R. og Panzacchi, M. 2012. Villreinen i Snøhetta- og Knutshøområdet. Status og leveområde. NINA -Rapport 800.). Flere steder i Snøhetta villreinområde er kjent for å ha vært viktige områder for kalving. Reinens skifte av områder er et ledd i reinens pulserende arealbruk og på 70, 80 og 90-tallet var områdene omkring Grøvdalen særlig viktige kalvingsplasser for reinen. Dersom områdene ikke forringes for rein, kan det forventes som

en følge av reinens roterende bruk av arealer, at områdene omkring Grøvudalen igjen kan bli viktige som kalvingsplasser for rein.

Utvidelse av Grøvudalshytta vil legge til rette for noe økt overnatting og menneskelig ferdsel. Noe økt menneskelig ferdsel i bunnen av Grøvudalen vurderes å ikke være særlig belastende for villreinen. Historisk sett mye brukte «reinområder» omkring Grøvudalen tilsier at områdene er verdifulle for reinen i Snøhetta villreinområde. En tilrettelegging som medfører økt menneskelig ferdsel med påfølgende forstyrrelse i de omkringliggende områdene vil kunne forringe disse områdenes verdi for reinen både i nåtid og fremtid. Det er utfordrende med sikkerhet å kunne begrunne at 6 nye sengeplasser i Grøvudalshytta vil medføre en økt belastning på reinen som bruker fjellene omkring Grøvudalshytta. Men alle tilrettelegginger, år etter år, som medfører at det blir økt menneskelig ferdsel videre inn i sentrale villreinområder vil hver for seg utgjøre en bit av den totale belastningen som reinen opplever. Det er også utfordrende å ha oversikt over hvor mye forstyrrelse reinen tåler før områdets verdi forringes for villreinen. Det er en generell økende menneskelig bruk av områdene hvor det lever rein i Snøhetta. Eksempelvis er det for få år siden gjennomført en større utbygging av kapasiteten på Snøheim turisthytte, det er bygd en ny hytte på Tverrfjellet (Viewpoint Snøhetta) med tilrettelegging av mye ferdsel, det er søkt om utvidelse av Reinheim turisthytte, det er planer om alpinanlegg i Eikesdalen, og det er ønske om sykkelsti langs østsiden av Aursjøen. Og i vedleggene som følger søknaden om utvidelse av Grøvudalshytta beskrives det behov/ønske om utvidelse av kapasitet ved Åmotdalshytta, Reinsvassbu, Aursjøhytta, og Loennechenbua. Samlet sett vil alle disse gjennomførte og planlagte tiltakene ha negativ effekt på reinen i Snøhetta villreinområde. Det kan forventes at reinen samlet får mindre ro til beiting og hvile som igjen kan være et bidrag til lavere produksjon. Villreinemnda skal arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og dens leveområder i samsvar med naturmangfoldloven og viltloven. Bærekraftig bruk av villreinområdet, og bevaring av produktivitet er her sentrale momenter. Hvordan de gjennomførte og planlagte tiltakene hver for seg vil påvirke reinen er vanskelig å si noe sikkert om. Slik er det også med den planlagte utvidelsen av Grøvudalshytta.

I nasjonalparkene skal det utarbeides besøksforvaltningsplaner. Disse planene, samt de regionale villreinplanene, vil være viktige verktøy både ved spørsmål om valg av traseer for stier og løyper, og for saker som gjelder turisthytter (Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet). Selv om Grøvudalshytta ligger utenfor nasjonalparken fungerer den som en tilrettelegger for ferdsel inn i nasjonalparken. Det er naturlig at utvidelse av kapasiteten ved en turisthytte i dette området vurderes i sammenheng med en besøksstrategi for nasjonalparken.

Forslag til vedtak

Med bakgrunn i en føre-var vurdering med vektlegging av stor samlet negativ belastning for villreinen i Snøhetta villreinområde generelt, vektlegging av vårt internasjonale ansvar for ivaretagelse av villrein, og fare for forringelse av erfaringsmessig viktige funksjonsområder for villrein omkring Grøvudalen spesielt, anbefales det å ikke tillate utvidelse av overnattingskapasitet av Grøvudalen turisthytte på nåværende tidspunkt. Utvidelse av overnattingskapasitet ved turisthytter i og like utenfor nasjonalparken bør sees i sammenheng med besøksforvaltningsplanen som skal utarbeides.

Behandling

Vedtak

Med bakgrunn i en føre-var vurdering med vektlegging av stor samlet negativ belastning for villreinen i Snøhetta villreinområde generelt, vektlegging av vårt internasjonale ansvar for ivaretagelse av villrein, og fare for forringelse av erfaringsmessig viktige funksjonsområder for villrein omkring Grøvdalen spesielt, anbefales det å ikke tillate utvidelse av overnattingskapasitet av Grøvdalen turisthytte på nåværende tidspunkt. Utvidelse av overnattingskapasitet ved turisthytter i og like utenfor nasjonalparken bør sees i sammenheng med besøksforvaltningsplanen som skal utarbeides.

17-2019 Tilrettelegging for friluftsliv - informasjon om regelverk

Folldal Fjellstyre sendte 18.1.2019 en oppfordring til Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder. Fjellstyret oppfordrer villreinnemnda å informere om regelverk knyttet til tilrettelegging for friluftsliv i Knutshø Villreinområde.

Bakgrunn

Nasjonalparkstyret for Rondane-Dovre, Fylkeskommunene i Oppland og Hedmark, Fylkesmennene i Oppland og Hedmark, Villreinforum for Rondane og Sølknletten (samarbeidsorganet for de tre villreinutvalgene og Villreinnemnda i Rondane-Sølknletten) har gått sammen for å klargjøre regelverket om tilrettelegging for friluftsliv. Det er utarbeidet et brev som er sendt kommuner og reiselivsorganisasjoner i Rondane-Sølknletten villreinområde. Informasjonsbrevet vedlegges saken.

Vurdering

Forespørselen tas opp til drøfting i nemnda.

Forslag til vedtak

Det innstilles ikke til vedtak.

Behandling

Vedtak

Villreinnemnda er enig i at det er positivt og viktig å informere om dette regelverket, men vurderer at nemnda ikke har kapasitet til å gjennomføre et slik prosjekt med påfølgende informasjonsoppfølging, og oversender henvendelsen til nasjonalparkstyret.

18-2019 Varsel om igangsetting av reguleringsplanarbeid - Eikesdal alpinanlegg

Bakgrunn

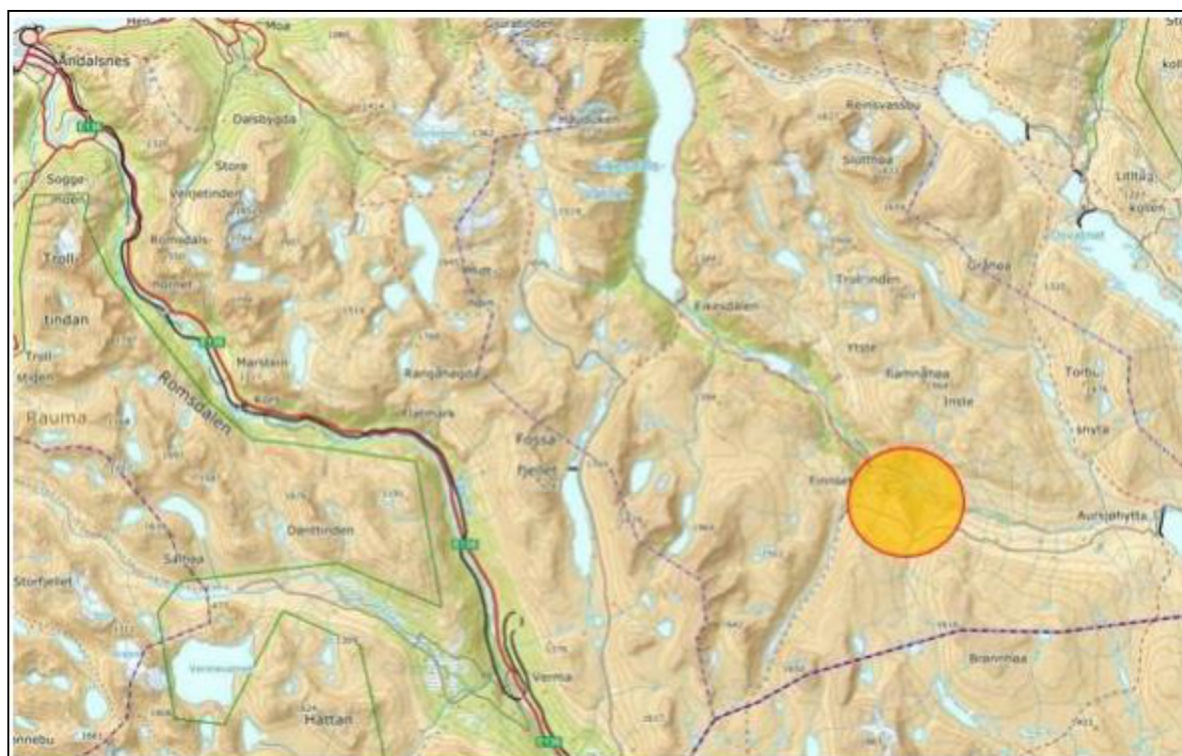
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø har 28.3.2019 mottatt varsel fra Structor Lillehammer AS om oppstart av planarbeid for utarbeiding av detaljregulering for Eikesdalen alpinanlegg. Det er utarbeidet forslag til planprogram som beskriver hva som skal utredes i den videre planprosessen.

Det er Eikesdal Alpinanlegg AS som er forslagsstiller. Planområdet ligger sør for Finset i Nesset kommune. Arealet som inngår i planområdet er i kommuneplanens arealdel satt av til formål alpinanlegg og fritidsbebyggelse. Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for å etablere alpinanlegg med tilhørende serviceanlegg, hyttetomter ved Botnasetra/Bjørnahaugen, hyttetomter ved Slettet/Løyplislåen og hyttetomter ved Finnset. Oppstartmeldingen finnes her;

https://www.nesset.kommune.no/_f/p1/i2fe254c0-12be-4e8f-9ed2-fd4e36e5a830/varsel-om-oppstart.pdf og forslag til planprogram finnes her;

https://www.nesset.kommune.no/_f/p1/i9a171e60-c62e-4674-8d1a-8c398f7a9224/forslag-planprogram.pdf

[Kart fra Structor Lillehammer AS;](#)

Omtrentlig beliggenhet (Kart: Nesset kommune/eByggWeb)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjente det planlagte området for alpinanlegg i Eikesdalen med unntak av området for toppheiser den 25.02.2014. Departementet la avgjørende vekt på kommunen sitt ønske om å legge til rette for næringsutvikling i et område med nedgang i folketallet, og at de lavest liggende delene av alpinanlegget i liten grad er brukt av villreinen.

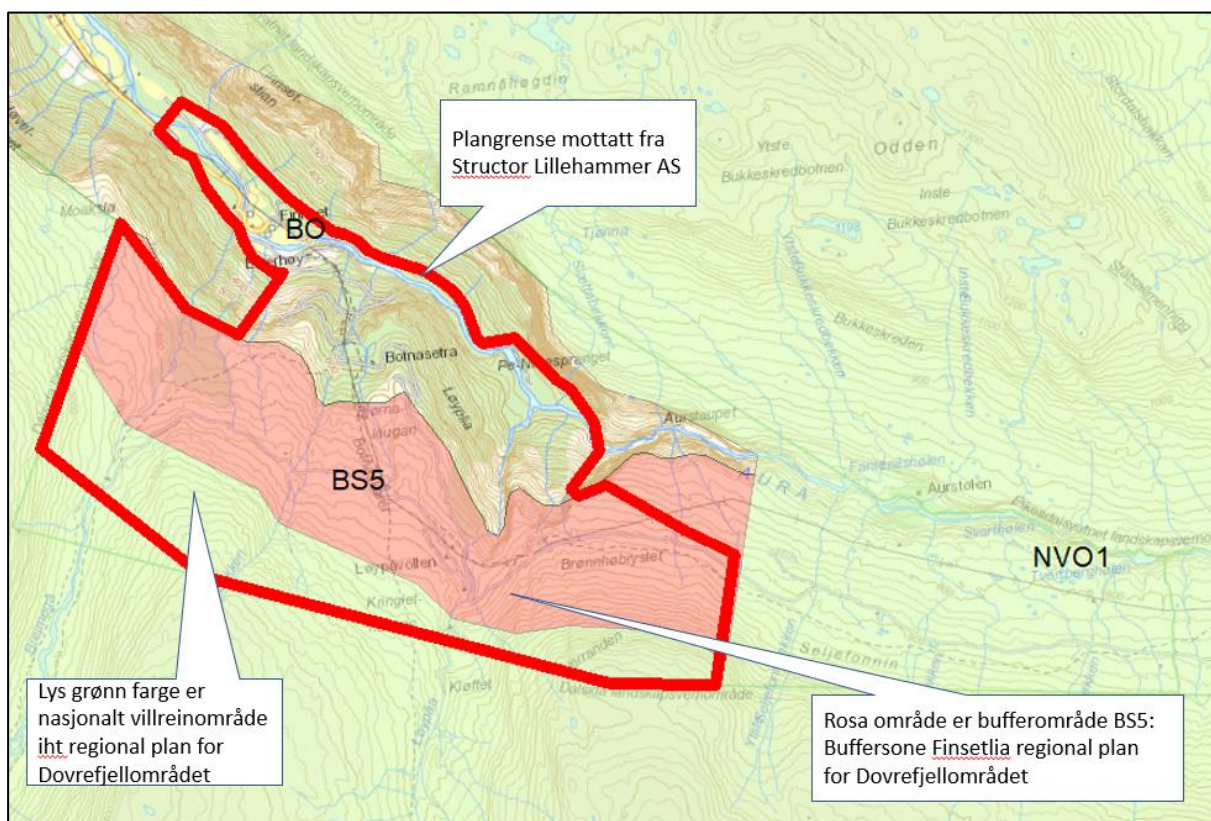
Vedtak 25.02.2014;

«Med heimel i plan- og bygningslova 1985 § 20-5 godkjenner Kommunal- og moderniseringsdepartementet planlagt område for alpinanlegg i Eikesdalen med unntak av områda for toppheisar. Ny avgrensning av området for alpinanlegg er vist på vedlagte kart datert 30.01.2014.

Ved utarbeiding av reguleringsplan for området må desse føringane leggest til grunn: Det skal ikkje leggest til rette for ferdsel innover i fjellet til dømes ved nye skiløyper. Heistraséar og nedfartar skal tilpassast landskapet på ein god måte. Departementet godkjenner ervervsområde E9 Aurstupet. Ved utarbeiding av reguleringsplan for området må desse føringane leggest til grunn:

Konsekvensar for villrein og landskap må utgreiast. Det må ikkje etablerast verksemd i området som kjem i konflikt med villreininteressene i omkringliggende område, medrekna villreintrekket ved Aursjødammen. Bygningar skal tilpassast landskapet på ein god måte.»

Saksbehandlar har ved utsending av sakliste ikke klart å fremskaffe kartet som Kommunal- og moderniseringsdepartementet henviser til i vedtaket. Figuren under viser at bufferområdet vedtatt i Regional plan i 2017 er mindre og lenger ned i dalen enn plangrense mottatt fra Structor Lillehammer AS. Plangrensen fra Structor Lillehammer AS går inn i det vedtatte nasjonale villreinområdet.

I regional plan for Dovrefjellområder, mål og retningslinjer står det følgende for buffersone BS5 Finsetlia:

BS5: Buffersone Finsetlia

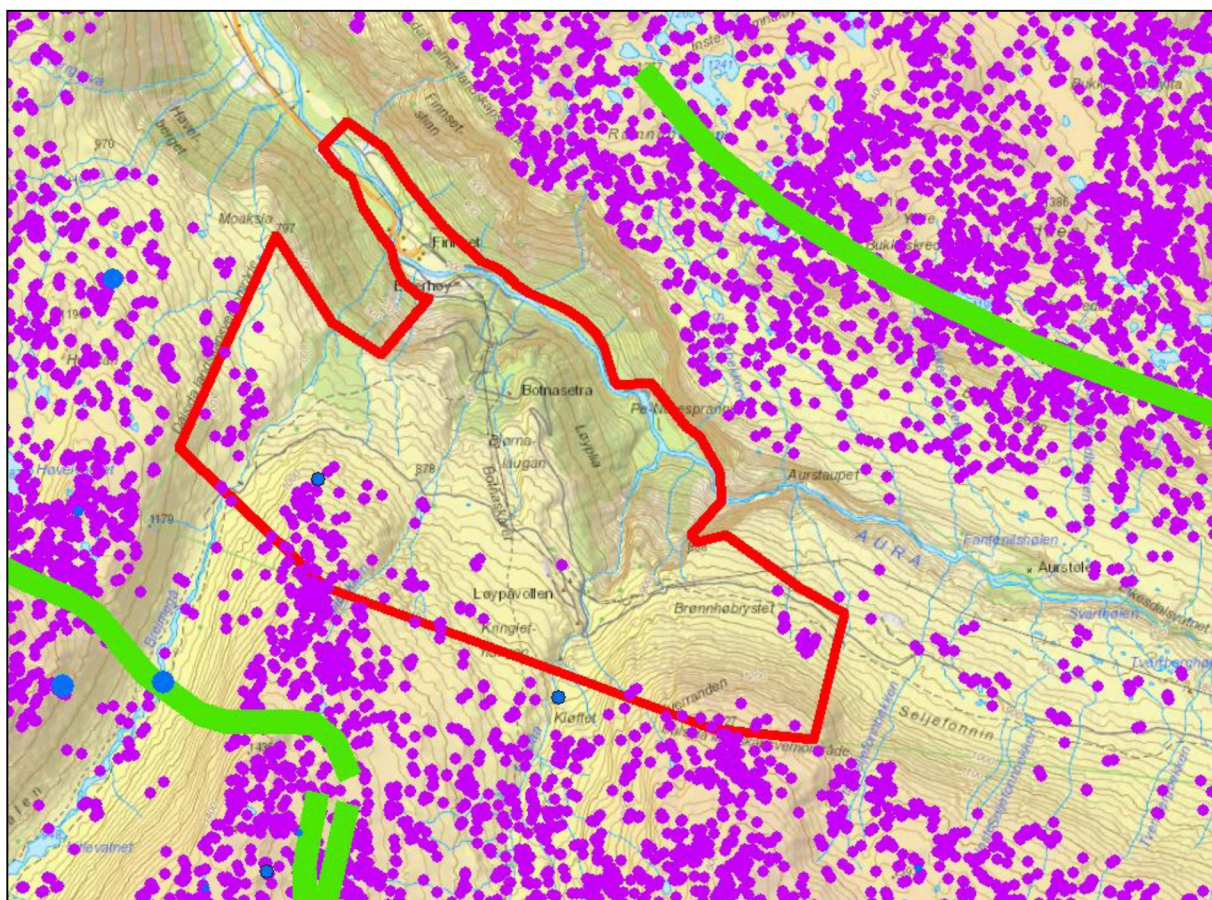
BS5 gjeld område avsett i Kommuneplan for Nesset til alpinanlegg i Finsetlia med tilhørende utbygging. Grensa for buffersona mot fjellet er lagt i tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet sitt godkjenningsbrev dagsett 21.02.2014. Området kan regulerast for vidare utbygging av hytte- og reiselivsområde i tråd med godkjend Kommuneplan for Nesset (Kommunal og moderniseringsdepartementet, 21.02.2014).

Det er viktig å unngå ein framtidig ferdselsakse på tvers av fjellet i retning Bjorli.

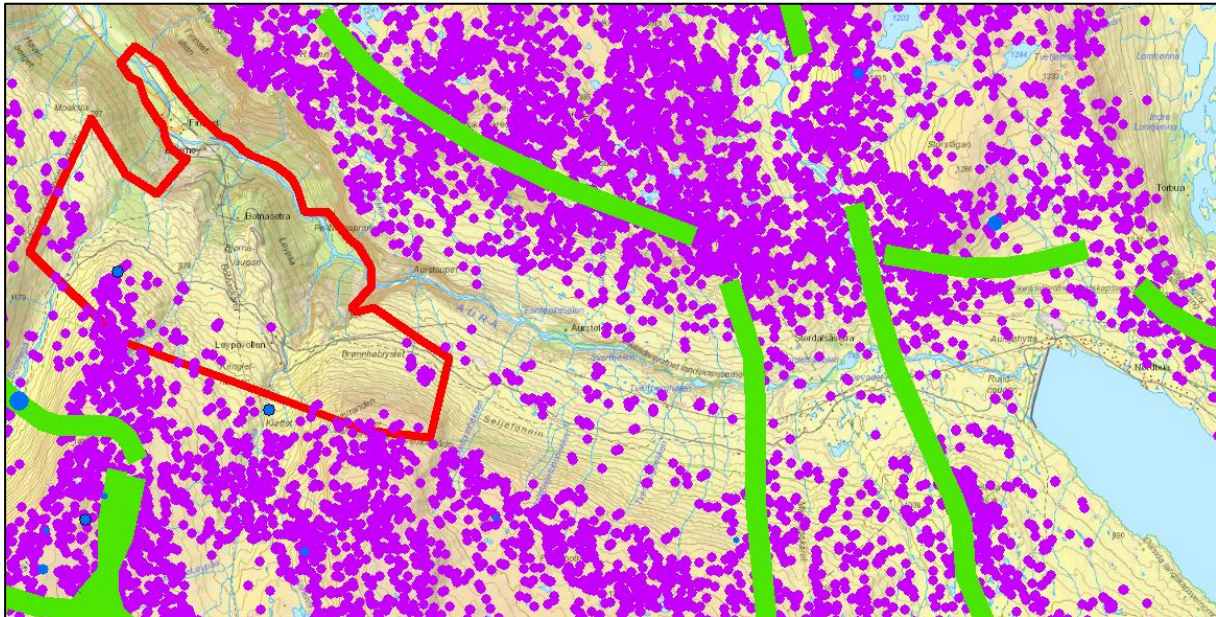
Vurdering

Området ligger i Snøhetta villreinområde. Området omfattes av regional plan for Dovrefjellområdet. Snøhetta villreinområde er et nasjonalt villreinområde og en del av en Europeisk villreinregion. Deler av planområdet ser ut til å gå inn i nasjonalt villreinområde. Villrein er oppført som en truet art på den globale rødlisten. Den er ikke rødlistet i Norge, men vedtatt å være en art av særlig stor forvaltningsinteresse. Villreinen i Snøhetta vurderes som svært verdifull, og områdene like utenfor planområdet er verdifulle for villreinen.

Posisjonsplott fra GPS prosjektet viser at gps merkede dyr har benyttet planområdet. Den 14.03.2019 registrerte Snøhetta villreinutvalg, under minimumstelling, at det sto 26 dyr innenfor avgrensningen av planområdet (merket med et blått punkt i figuren under).

Oversikt over planområdet som er avgrenset i rødt, lilla punkter er posisjonsplott fra GPS prosjektet, blå punkter er fra Sett-rein basen og grønne streker er registrerte trekkveier fra Naturbase (Kilder Norsk institutt for naturforskning, Villrein.no og www.naturbase.no)

Planområdet avgrenset i rødt og området østover til Aursjødammen, lilla punkter er posisjonsplott fra GPS prosjektet, blå punkter er fra Sett-rein og grønne streker er registrerte trekkveier fra Naturbase (Kilder Norsk institutt for naturforskning, Villrein.no og www.naturbase.no)

I området mellom planområdet og Aursjødammen har villreinen store utfordringer med å gjennomføre næringsvandring. I rapporten Horisont Snøhetta er disse områdene utpekt som et fokusområde som er viktig for reinens vandring. Det er viktig å ikke tilrettelegge for ytterligere ferdsel i dette området. Særlig på ettervinteren er området sårbart for ferdsel, og Aursjøveien bør ikke åpnes før 1. juni. Det planlegges mellom 325-500 nye fritidsboliger i planområdet. Det kan forventes at et så stort antall nye fritidsboliger vil generere mye ny trafikk på veien mellom Aursjødammen og planområdet. Dette forventes å være negativt for villreinenens bruk av området.

For 12 år siden utarbeidet Norsk institutt for naturforskning en villreinfaglig uttalelse i forbindelse med planer om etablering av et alpinanlegg i Eikesdalen;
<https://www.nesset.kommune.no/f/p1/if5cf7f2d-0bd9-44f5-9e68-4c66e2011428/nina-rapport-365-eikesdal-alpin.pdf>

Departementet har 25.02.2014 vedtatt;

«Det skal ikke legges til rette for ferdsel innover i fjellet til dømes ved nye skiløyper.»

«Ved utarbeiding av reguleringsplan for området må disse føringene legges til grunn:

Konsekvenser for villrein og landskap må utgreies. Det må ikke etableres verksemd i området som kjem i konflikt med villreininteressene i omkringliggende område, medrekna villreintrekket ved Aursjødammen.»

Det er nå 12 (2007) år siden Norsk institutt for naturforskning utarbeidet en villreinfaglig uttalelse i forbindelse med planer om etablering av et alpinanlegg i Eikesdalen. Denne utredningen vurderes nå som mangelfull og utdatert. Det er i etterkant gjennomført et meget stort forskningsprosjekt som blant annet har undersøkt reinens arealbruk i Snøhetta ved GPS merking av rein. Utfordringer med villreintrekket ved Aursjødammen er uthevet som et fokusområde. Og det foreligger kunnskap om gps merket rein sin bruk av områdene omkring planområdet. Norge har et internasjonalt ansvar for å ivareta villreinen, og villreinen er som en følge av dette definert til å ha særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse (2015), og den er oppført på den globale rødlisten (2015). Den nye kunnskapen må innarbeides i en oppdatert konsekvensutredning hvor punktene fra departementet utsvares og hvor villreinenens store verdi veies ift dette. Dette må det tilrettelegges for i planprogrammet.

Forslag til vedtak

Ved ferdigstilling av planprogram og utarbeiding av forslag til reguleringsplan skal føringene fra departementet legges til grunn. Det må ikke etableres virksomhet i området som kommer i konflikt med villreininteressene i omkringliggende områder, medregnet villreintrekket ved Aursjødammen. Det skal ikke legges til rette for videre ferdsel inn i fjellet. Disse punktene/utredningene må innlemmes i planprogrammet, og resultatene fra utredningene må implementeres i fremtidig reguleringsplan.

Villreinnemnda er bekymret for villreintrekket til og fra Romsdalsfjella som går ovenfor /forbi der hvor det er planlagt alpinanlegg (Moaksla og Lågklegen). Tiltakets konsekvens for dette trekket må konsekvensutredes. Tiltak som biotopvern med ferdselsrestriksjoner må vurderes i deler av året.

Vedtak

Ved ferdigstilling av planprogram og utarbeiding av forslag til reguleringsplan skal føringene fra departementet legges til grunn. Det må ikke etableres virksomhet i området som kommer i konflikt med villreininteressene i omkringliggende områder, medregnet villreintrekket ved Aursjødammen. Det skal ikke legges til rette for videre ferdsel inn i fjellet. Disse punktene/utredningene må innlemmes i planprogrammet, og resultatene fra utredningene må implementeres i fremtidig reguleringsplan.

Villreinnemnda er bekymret for villreintrekket til og fra Romsdalsfjella som går ovenfor /forbi der hvor det er planlagt alpinanlegg (Moaksla og Lågklegen). Tiltakets konsekvens for dette trekket må konsekvensutredes. Tiltak som biotopvern med ferdselsrestriksjoner må vurderes i deler av året.

19-2019 Revisjon av vilkår for regulering av Savalen, Fundinmagasinet mv. og for delvis overføring av Glomma til Rendalen, Hedmark

Bakgrunn

Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) besluttet den 07.04.2017 at konsesjonsvilkårene for regulering av Savalen, Unndalen (Fundinmagasinet) mv. og for delvis overføring av Glomma til Rendalen skal revideres. Glommen og Laagens brukseierforening (GLB) har utarbeidet et revisjonsdokument (kan leses her; <http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201505046/2641154>) som beskriver reguleringene og overføringen, og vurderer de ulempene man er kjent med. Revisjonsdokumentet er lagt ut til offentlig høring, og NVE inviterer alle som har interesse av saken til å uttale seg.

I revisjonsdokumentet beskriver GLB erfarte skader og ulemper som følge av reguleringene, samt dagens tilstand:

«Villrein

Fundin ligger innenfor leveområdet til villreinstammen i Knuthø. Etableringen av Fundinmagasinet medførte neddemming av registrerte trekkveier for villreinstammen. Et omfattende FoU-prosjekt på villreinens arealbruk i Knutshø ble rapportert i 2015 (Strand et. al 2015). I rapporten vektlegges betydningen av å beholde/sikre en viktig trekk-korridor nedstrøms Fundindammen. Det er ikke dokumentert at blokkering av trekkveiene som lå der Fundinmagasinet er etablert, har endret villreinens bruk av beite og kalvingsområdene innenfor leveområdet. Aktiviteten knyttet til drift og tilsyn med reguleringsanlegget ved Fundin genererer etter GLBs oppfatning mindre forstyrrelse av villreinen enn aktivitetene i Einunndalen knyttet til friluftsliv, turisme/reiseliv og seterdrift i området.»

Folldal kommune har tidligere stilt krav om;

Undersøkelser av villreinens trekkruiter i forhold til drift av magasin og muligheter for utbedrende tiltak (Fundin)

GLD kommentarer til innkomne krav

«Krav 15. Villreinens trekkruiter og muligheter for avbøtende tiltak

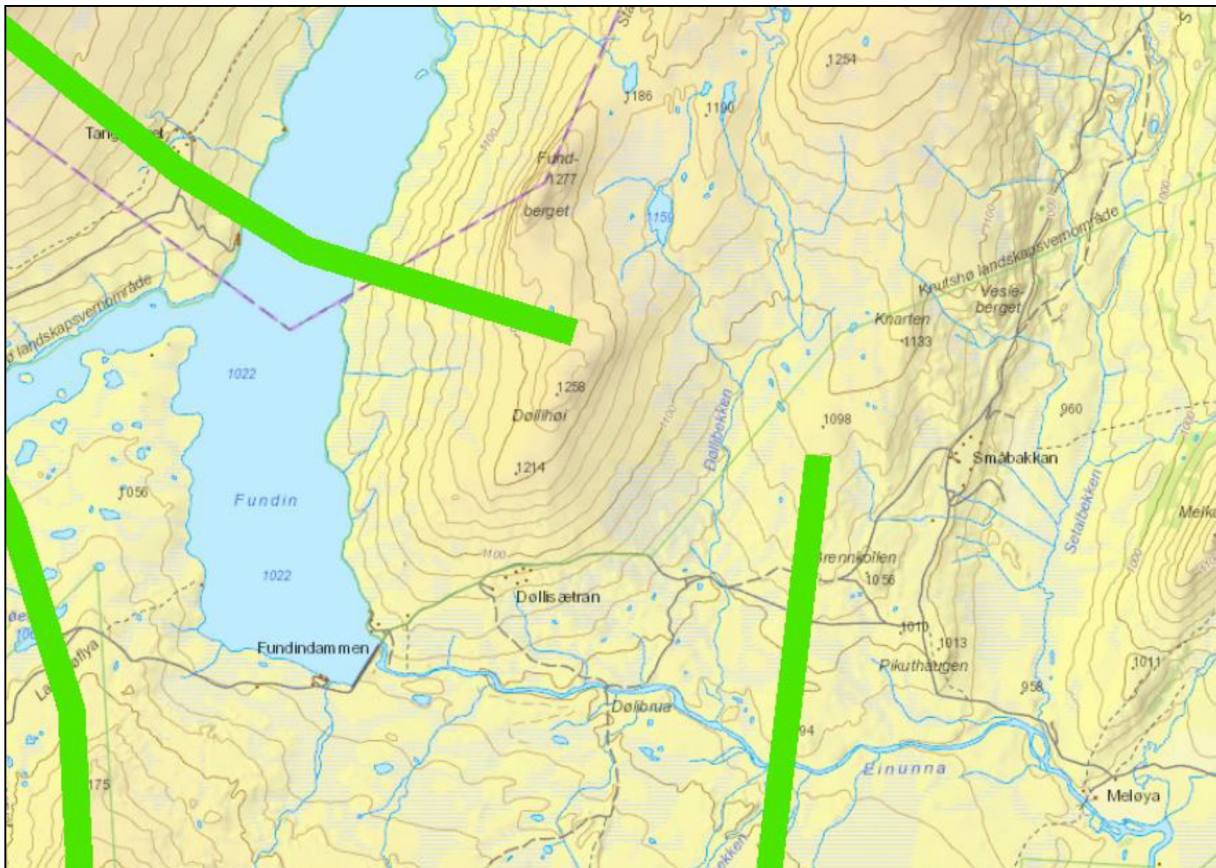
Kravet om undersøkelser av villreinens trekkruiter i forhold til drift av Fundinmagasinet er etter GLBs oppfatning allerede oppfylt gjennom et stort forskningsprosjekt i perioden 2010-13 med sluttrapportering i 2015, hvor det ble brukt GPS-registreringer for å kartlegge barrierer for villreinens trekkruiter innenfor Knutshø villreinområde (Strand et al 2015). GLB har deltatt i finansieringen av dette prosjektet. Avbøtende tiltak er diskutert i sluttrapporten og foreslåtte tiltak går i hovedsak på restriksjoner i ferdsel i nøkkelområder for trekkrutene, og ikke på tiltak knyttet spesifikt til Fundinmagasinet eller andre vannkraftanlegg innenfor villreinområdet. GLB tolker dette dithen at tiltak rettet mot vannkraftutnyttelsen i området ikke ansees som realistiske avbøtende tiltak i forhold til ivaretagelse av villreinens trekkruiter. Videre indikerer dette at det ikke er spesielle behov for ytterligere undersøkelser rettet spesifikt mot Fundinmagasinets påvirkning på villreinens trekkruiter.

Vurdering

I NINA Rapport 1019, Villreinens arealbruk i Knutshø. Resultater fra GPS-undersøkelsene, av Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. 2015, viser GPS-data at reinen i Knutshø har hatt en begrenset arealbruk de siste årene og at betydelige arealer har vært lite brukt. Dette samsvarer med en dokumentert og tydelig nedgang i kalvetall og kroppslige kondisjonsparametre. Selv om det ikke kan trekkes noen konklusjon er det utført et sett av habitatpreferanse-analyser. Resultatene viser en sterk negativ effekt av veier og hytter på reinsdyras habitatpreferanser i Knutshø. Resultatene gir en tydelig bekreftelse på viktigheten av enkelte trekk- og utvekslingsområder, der reinen for eksempel må krysse veier mellom vitale funksjonsområder. Resultatene tyder på at enkelte områder er lite brukt fordi de er vanskelig tilgjengelig. I og med at det foreligger data som viser betydningen av slike utvekslingsområder i Knutshø, har NINA lagt fokus på beskrivelse av disse områdene. Prosjektet har også gitt data som vil gjøre det lettere for forvaltningen å etablere klare mål for utviklingen i de respektive fokusområdene. I rapporten anbefales det blant annet å prøve ut stopp- og parkeringsforbud på strekningen mellom Fundin dam og Meløysetra. Det anbefales også å fortsette med å registrere ferdsel i utvalgte fokusområder som Fundin dam-Døllisætran-Meløysetra, og at det utarbeides helhetlig plan for å bedre villreinens trekkmuligheter i fokusområdet ved Fundin dam-Meløysetra.

I rapporten fremheves det at traktene rundt den søndre delen av Fundin er et viktig knutepunkt for reinen sentralt inne i leveområdet i Knutshø. Reguleringen av Fundin har redusert øst-vesttrekket, siden flere av de gamle trekkvegene i dag ligger under høyeste regulerte vannstand. Elveløpet fra Fundin går åpent om vinteren ned til Meløysetra. Snødrift bidrar til at det bygges opp skavler langs elveløpet og kan enkelte år medføre at det er en betydelig oppising i elveløpet slik at elva går åpen gjennom store deler av Einunndalen. Trekk-korridoren er i bruk, men GPS-dataene viser tydelig at dette er en viktig flaskehals i Knutshøområdet. Skulle trekket her opphøre vil reinen være avskåret fra store arealer og ressurser, og også trekket videre østover mot Kvikneskogen vil vanskeligjøres

Registrert villreintrekk etter utløpet fra Fundin. Kilde www.naturbase.no

Villreinen i Knutshø villreinområde har de siste årene benyttet en mindre andel enn forventet av det som burde være egnet villreinareal, og kondisjonsparameter til stammen (andel kalv per simle/ungdyr) har vært nedadgående. Et sammensatt bilde av inngrep med tilhørende forstyrrelser antas å forårsake mye av dette, herunder reguleringen av Fundin.

Forslag til vedtak

Som en del av de nye konsesjonsvilkårene for reguleringen av Fundinmagasinet anbefales det at regulanten pålegges å bidra til at det utarbeides, samt følge opp, en helhetlig plan for å bedre villreinens trekkmuligheter i fokusområdet ved Fundin dam-Meløysetra. Herunder også å fortsette med å registrere ferdsel i utvalgte fokusområder som Fundin dam-Døllisætran-Meløysetra.

Vedtak

Som en del av de nye konsesjonsvilkårene for reguleringen av Fundinmagasinet anbefales det at regulanten pålegges å bidra til at det utarbeides, samt følge opp, en helhetlig plan for å bedre villreinens trekkmuligheter i fokusområdet ved Fundin dam-Meløysetra. Herunder også å fortsette med å registrere ferdsel i utvalgte fokusområder som Fundin dam-Døllisætran-Meløysetra.

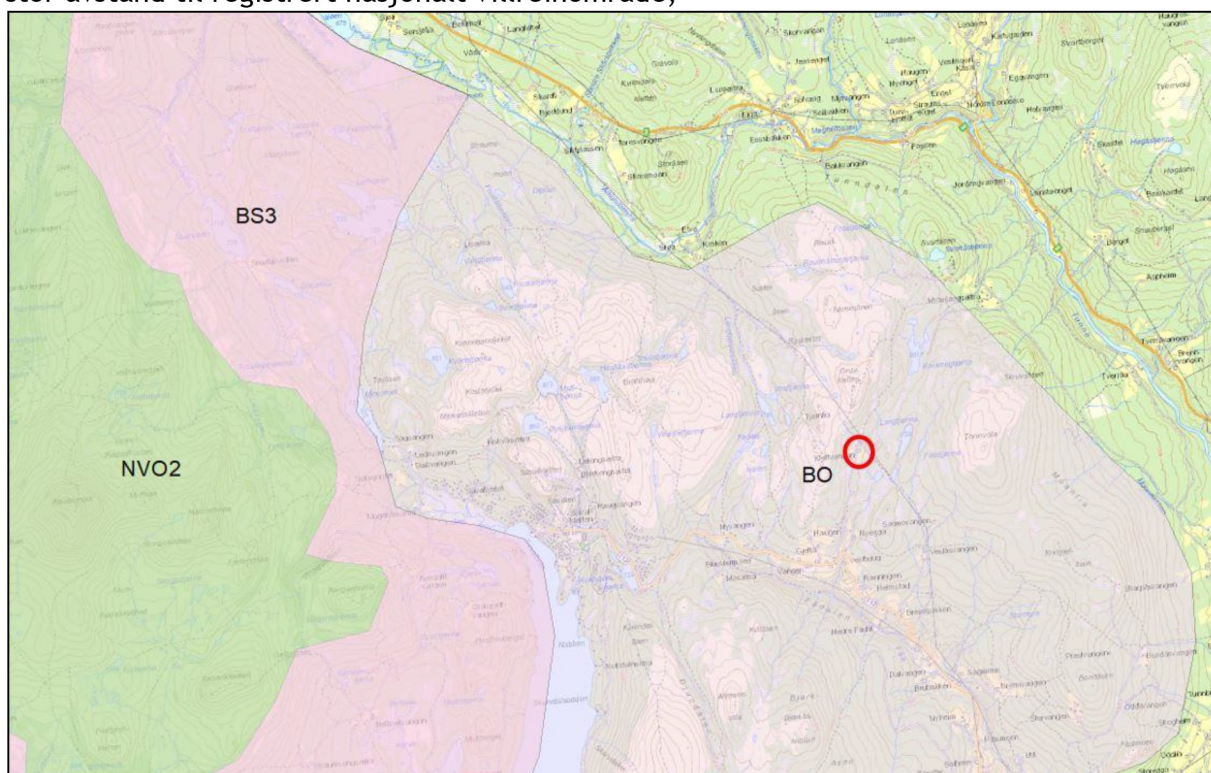
20-2019 Høring på oppføring av tilbygg til hytte og nytt anneks, samt dispensasjon fra kommuneplan, Tynset kommune

Bakgrunn

Villreinnemnda har mottatt en høring fra Tynset kommune om oppføring av et tilbygg på en fritidsbolig (Gnr 110, bnr 3). Det søkes om dispensasjon fra kommuneplanen til å utvide fritidsboligen med 23,8 m² og bygge et anneks på 20 m².

Vurdering

Eiendommen ligger i det som er definert som bygdenært område i regional plan. Det er stor avstand til registrert nasjonalt villreinområde;

Rød avgrensning er hvor tiltaket planlegges. BO er bygdenær sone i regional plan. BS3 er buffersone, og NVO2 er nasjonalt villreinområde.

Det er ikke registrert at gps merkede individer har benyttet dette eller nærliggende områder (www.dyreposisjoner.no), det er ikke registreringer i «Sett-Rein» basen, og det er ikke registrert trekkveier for villrein i dette området i naturbase (www.naturbase.no). Tiltaket vurderes å ha små konsekvenser for villrein.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda har ingen merknader til saken.

Vedtak

Villreinnemnda har ingen merknader til saken.